

Wojciech Słomski, Warszawa

**Ks. Manfred Uglorz, *Od samoświadomości do świadectwa wiary,*
Chrześcijańska Akademia Teologiczna, Warszawa 1995**

Tytuł publikacji nakreśla zadanie jakie stoi przed współczesnymi wyznawcami Chrystusa. Określić swą tożsamość, aby dać świadectwo wiary. Do tego jest potrzebny wykład wiary. Zaletą niniejszych rozważań jest właściwe ustalenie celu nauki teologicznej. Celem zawsze jest bycie znakiem dla świata.

Książka zawiera *wstęp* przedstawiający zapotrzebowania teologiczne Kościoła luterańskiego. Objawienie syntetycznie omówione jest źródłem tego, na czym wyrosły kościoły chrześcijańskie. Wiara jest kolejnym przedmiotem omówionym przez ks. M. Uglorza. Dogmat kościelny wymaga naukowego podejścia, także symbole wiary i Księgi symboliczne Kościoła Ewngelicko-Luterańskiego są tematem, który naszkicowany, stanowi wiedzę potrzebną w określeniu swojej świadomości wiary. Pomocą są katechizmy często nie czytane przez wiernych. Zakończenie i wybór bibliografii oraz indeksy (nazwisk i miejsc biblijnych) uwzględnione przez autora, skutkują niezbędną pomocą przy refleksji nad przedmiotem niniejszych rozważań. Nie jest to li tylko podręcznik teologii dogmatycznej Kościoła luterańskiego dla studentów, choć z pewnością zostanie w ten sposób też wykorzystany.

Teologiczna refleksja na tematy wiary i jej treści jest żywo odzwierciedlona w publikacji ks. Manfreda Uglorza. Autor ma świadomość odpowiedzialności teologa za wiarę, która nie tylko naukowo zgłębiana, musi być przede wszystkim przeżywana. Do teologii trzeba podchodzić z dużą porcją emocji poświadczoną własnym życiem. Nie ma miejsca na uprawianie teologii bez konkretnego świadectwa wiary. Tylko takie świadectwo może być uznane za prawdziwe, gdy teoria wpływa z doświadczenia w życiu codziennym. Źródłem oczywiście jest Pismo święte. Konsekwencją działania teologa jest świadectwo wiary wyrażające się czynem.

Pierwszy rozdział jest poświęcony teologii jako dyscyplinie naukowej, szczególnie dogmatyce, jej zadaniom i roli w Kościele ewangelickim. Uwzględnia szeroki kontekst teologii dogmatycznej i jej metody. Wprowadzenie do dogmatyki ewangelickiej jest z pewnością najważniejszym tematem w nauce luterańskiej. Podstawą każdego wyznania wiary jest wyrażenie i opisanie pryncypiów wiary. Zasady wiary zgłębione w systematyczny sposób dają się poznać i przyswoić właśnie od strony dogmatyki. Koroną teologii jest dogmatyka. Autor niniejszej publikacji stara się językiem prostym, używając naukowych narzędzi, wprowadzić czytelników w świat teologii dogmatycznej

Jak wiadomo, zadaniem dogmatyki jest wykład Objawienia, o tym traktuje drugi rozdział książki. Wszystkie Kościoły chrześcijańskie rozważają swoją teologię w oparciu o Objawienie zawarte w Biblii. Doktryna religijna ewangelicyzmu skoncen-

trowana jest na Objawieniu, które prowadzi do wyznania wiary, w konsekwencji zaś dania świadectwa Chrystusowi.

Całość bowiem prowadzi do wyznania wiary, której treść wyrażona językiem prostym i jasnym opracowana została w trzecim rozdziale. W dogmatyce luteranckiej wiara nie jest pojmowana jako zasługa. W akcie usprawiedliwienia wiara spełnia funkcję instrumentalną. Sprawiedliwość Chrystusa Pana nie pomoże człowiekowi, jeśli nie uchwyci się on Jezusa przez wiarę. Bezwarunkowo usprawiedliwienie jest dla wszystkich wysłużone przez Chrystusa, Syna Bożego. Będzie ono dla grzesznika bezużyteczne jeśli nie sięgnie po nie. Wiara jest czymś żywym i wyraża się w ciągłym działaniu. Działanie to rodzi się z Chrystusa, z życia z Nim w społeczności wiary. Dogmatyka luterancka posługuje się czterema zasadami: *sola Scriptura, solus Christus, sola gratia et fide* oraz *solum Verbum*. Syntetyczne ujęcie rozumienia tych zasad daje pełny obraz także katolikom na Kościół luterancki. Niewątpliwą zasługą autora jest przekazanie tych prawd językiem faktów. Taka jest prawda i świadectwo wiary wciąż żywe i ujmujące swą dynamiką.

Zasady i źródła samej teologii dogmatycznej omówiono w czwartym kończącym książkę rozdziale. Oczywiście nie może zabraknąć wykładu o Piśmie świętym i ewangelickiego stosunku do symboli starochrześcijańskich i ksiąg symbolicznych, czyli historycznych świadectw wiary Ludu Bożego.

Dogmatyka musi mieć na uwadze biblijną historię zbawienia, która wyrażana jest w najstarszych wyznaniach wiary Kościoła (Wyznaniu apostoelskim, Nicejsko-konstantynopolitańskim i Atanazjańskim). Do istoty chrześcijańskiej wiary należy wiara w Trójjedynego Boga, który objawił swoją moc i wolę w stworzeniu, zbawieniu i poświęceniu człowieka. Do egzystencji człowieka postawionego wobec Słowa Bożego należy objawienie subiektywne, obiektywne zaś należy do historii Człowieka, który okazał się według Ducha uświęcenia Synem Bożym przez powstanie z martwych (Rz 1,3,4).

Książka M. Uglorza jest potrzebna współczesnemu Kościołowi. Jest wartościową pozycją, godną polecenia. Introdukcja kojarzona może być z nowoczesnym studium, poruszającym temat wyczerpująco, jednak bez zbędnych szczegółowych dyskusji. Mamy do czynienia z syntetycznym ujęciem poglądów różnych nurtów teologicznych. Przedstawione tezy ukazują świat ewangelickiej nauki teologicznej z perspektywy dawania świadectwa wiary przez współczesnego wyznawcę Chrystusa.

Przedstawiona koncepcja dyscypliny teologicznej jest dla czytelnika klarowna i przekonująca. Wizja teologii ewangelickiej w ujęciu ks. Uglorza daje podstawy do ekumenicznego myślenia. Poglądy wyrażone z perspektywy luteranizmu nie deprecjonują poglądów innych Kościołów, po prostu są odmienne. Jest to znakomite wyjście do dialogu ekumenicznego. Warto przeczytać skrypt *Od samoświadomości do świadectwa wiary* ze względu na jego współczesny i zrozumiały język.

Refleksja teologiczna ma swoje miejsce zarówno w badaniach naukowych, jak i tradycji poszczególnych Kościołów. Zawsze istnieje potrzeba ukazania aktualnego stanu teologii. Introdukcja ks. Uglorza jest dojrzałym owocem jego wieloletnich studiów oraz długiej dydaktyki. Autor jest kierownikiem Katedry Wiedzy Nowotestamentowej i Języka Greckiego w sekcji Ewangelickiej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej.

Prezentacja problematyki wprowadzającej do dogmatyki ewangelickiej uwzględnia najnowsze osiągnięcia nauki światowego ewangelicyzmu. W publikacji autor

odwołuje się zarówno do najważniejszych teologów współczesnych, jak i tych dawniejszych, którzy wpłynęli na rozwój dzisiejszej wiary.

Ciekawostką wykładu jest sposób rozumienia przez autora teologii. Czy jest ona nauką? Na pewno posługuje się narzędziami naukowymi. Jednak jej istotą jest przeżywanie wiary. Można o tym ujęciu powiedzieć, iż jest spojrzeniem teologa praktyka. Wiedza teoretyczna musi być oparta na praktyce. Ciekawy jest szkic rozwoju myśli protestanckiej, która wpłynęła na dzisiejszy obraz teologii ewangelickiej.

Autor apeluje o stały i bezpośredni kontakt teologii z Kościołem oraz teologa z wiarą i pracą Kościoła. Bez tych relacji nie można odkrywać swojej świadomości religijnej, a co za tym idzie świadczyć o świetle Ewangelii w mrokach współczesnego świata. Autor podkreśla znaczenie jakie odegrały księgi symboliczne (*Mały katechizm*, *Duży katechizm*, *Wyznanie augsburskie*, *Obrona wyznania augsburskiego*, *Artykuły szmalckaldzkie* i *Formuła zgody*). Artykuły wiary zawarte w księgach symbolicznych zarówno Kościoła luterańskiego, jak i reformowanego są uszeregowane według porządku, w którego centrum lub na szczycie znajduje się Chrystus. Z pewnością te księgi są świadectwami o Chrystusie i Jego zbawczym czynie.

Książka ma wiele zalet, a niewątpliwie najważniejszą jest jej użytkowość dla tych wszystkich, którzy dają na co dzień świadectwo swojej wiary. Wizja dyscypliny teologicznej według ks. M. Uglorza spełnia pokładane w niej nadzieje na wiedzę wyrosłą z twórczego przeżywania Ewangelii.

Publikacja wzbogaca wiedzę o teologii ewangelickiej, rozszerzając myśl teologiczną o praktyczne przesłanki wiary. Za to należą się autorowi słowa uznania. Niewątpliwie słuszną jest wdzięczność czytelników za wkład pracy poświęcony temu tematowi, który jak najbardziej jest współczesny swoim świadectwem wiary.